

پازار ایرتسی -- فی ۱۴ شعبان المعظم سنہ ۳۲۷ وفی ۱۷ اگستوس سنہ ۳۲۵

جمعیت علمیہ اسلامیہ نٹک ناشر افکاریدر

صاحب امتیاز :	سر محرر :	مدیر مسئول :
فتح مجیز درس عام لرنڈن	فتح مجیز درس عام لرنڈن	مشیت مکتوبی قلمی خلفا سندن معمار زادہ :
شہری احمد رامز	مصطفی صبری	محمد علی

مندرجات :

اخطار مخصوص	
وعظ	
طہارت ونظافت	ابن الامین احمد توفیق :
تاریخ صحائفندن	طاهر المولوی :
انتقادات	مصطفی صبری

نسخہ سی ۱ غر و شدر

آبونہ اجرتی (پوستہ اجرتیلہ برابر)

استانبول ولایات انجمن :	ہائک اجندیہ انجمن :
برسہ لک ۶۰ غروش	۱۲,۶۰ فرائق
القی آیلغی ۳۰ »	» ۶,۳۰

درج ایدلمیان اوراق اعادہ اولئماز

قارئلر مزہ :

اکثر مقالاتہ ایات کریمہ و احادیث نبویہ درج ایدلمیان بولندینی نظر اعتبارہ آلہرق رعایتسز لکدہ بولنلمادی
رحا اولنور .

درسعادت

روشن مطبعہ سی

حقك خلق و تعلم ایلدیکنه دلالت ایلدیکی کبی ایلک اول درع اعمال ایدن حضرت داود اولدیغنی بعض مفسرین بیان ایدیور صحیح اولهرق اصحاب کرامدن مرویدرکه داود علیه السلام زمان سعادتلرند تبدیل قیافت ایدرنه متشکراً چیقار ، ملکت اهالیسندن کوردکارینه کندی سیرندن صورار ایدی بر کون جبرائیل علیه السلام انسان قیافتند اوکنه چیقدیغنده بالانسبه داود حقنده نه درسک دیه واقع اولان سوائه فارشو جبرائیل عایه السلام، جواباً کوزل آدمدر فقط یالکر بیت المالکن تعیش ایدیور، حالوکه جنساب حق کسب یدیله تعیش ایدن قوللری دهازیده سور بیوردیلر اولنک اوزرینه حضرت داود باکیا محرابه کیوب کندسه بر صنعت تعایم ایدلمی و بناً علیه یت مال مسلمیندن تعیشدن مستغنی اولهرق تعیشنک کسب یدینه منحصر قالمیچون جناب حندن نیاز ایلدی. دعای قبول اولنهرق کندوسنه درع صنعتی تعلیم بیوریلوب انکله اشتغال ایدرنک تعیش ایدردی .

درع وزره دنیلان شی طوب و تفنکک اولمیدینی بر زمانده اوق و قلنجندن عافیه ایچون استعمال ایدیلان بر نوع لباسدر .

تیمور جیلک صنعتی شوزمانده اوقدر اینرو کیتمشکه فاریقه لرده قولانیلان ماکنه لر، طویلر، تفنکار، زرهلی واپورلری هب تیمور جیایکدن متولددر .

بزم شریعتمزده افضل کسبک جهاد اولدینی معلومدر. فقط جهادوقت سعادتده اولدینی کبی بوزمانده برقلنج برآت و برزره ایله قابل اولماز . اقتضای زمانه کوره ادوات حربیه نك تمامنی الده ایتمک لازمدر. اوائل اسلامده هر بر مسلمک حرب ایچون بر سلاح و بر آت تدارک ایتمی شعائر اسلامیتدن ایدی. فقط شمدی برعسکرک حین محاربه ده صرف اید، جکی قورشون، باروت بر ایکوز لیرا ودها زیاده یکون تشکیل اید، چکندن و خصوصیله طوب و حرب کبسی کبی برقاج یوزیک لیرا ایله حصوله کله جان

اعتماد ناه ویرلمک اوزره بزده مراجعتلرینی تکرار ایتمشله ایسه ده اسلامیت وسایه عمومیه ایله احکام و شرویطیت و مساواتی محافظه ایچون حسب الله تشکلی ایتمش اولان جمیتمز ، طایفه حقنده مجانا غنیمت و عودت ایتملری ایچون حکومت طرفدن یدلرینه ویریلن تذکره لردن دعاصریح بر اعتماد نامه اوله میه جفی فکر کنده نبات ایتمک مسالکندها موافق بولمشدر دیوان حرب و قمر راتبه مجرم و بی کناه چوقدن میدان وضوحه چیتمش اولدینی و مجانا عزیمت و عودت لری اسبابی تأمین ایله برابر مناسب مقدارده خرچاقلر دخی اعطاسی کبی قفلرند، معامله تطبییه ایفا بیوردلینی خالد طشر دده بعض طرفلردن طایفه علوم حقنده کوستر .

لمسکده دوام ایدیلن آثار ترددک موافق شعار اسلامیت و انسانیت اولماقله برابر حکم حکامده بلا سبب عدم قناعتی ایهام ایده جکی وارسته ابضاحدر و السلام علی من اتبع الهدای

جمیعت علمیة اسلامیه

« کچن نسخه مزده درجی وعد ایدیلان »

« و غظلردن »

قال الله فی کتبه المبیین (و علمناه صنع ابوس لکم لتحصنکم من باسکم) جناب الله بیور مشدرکه سزی دشمنکزله حربده وقوعی ملحوظ اولان جرح و قتلدن وقایه و محضا سزک نفکر ایچون بن عظیم الشان حضرت داود ابوس یعنی درع وزره صنعتانی تعلیم ایتمد (فهل اتم شاکرون) سزک حرب کبی الک تهلیکلی زمانلرده مدافعه نفسکرنک اساسی تشکیل ایدن شوانعت عظمای بوضورتله سزده ویردم شو حالده نقالم سز بوعمه شاکر . میسکز . بوکافارشی بحق ایفای شکر ایتلمیسکز

بو آیت کریمه جمیع ضایمک، اساسلری جنساب

مهمات حربیه بی عسکرک تدارک ایتمی غیر قابل اولدیفندن بونلرک اثمانی بیت المالدن آسویه اولمختددر . بیت المالك موجودی متعارفات ضروریه سائریه نظراً غیر کافی اولوب وطنمیزی تعرض اعدادن قورتارمقی ایچون مهمات حربیه بی حدیکله ایصال ایتک اهم اموردن اولدیفندن نصایکه ضرورت زماننده جهاد ایتک هر بر مکاتب اوزیریه علی قدر الطافه واجب ایسه جهادک ماتوقف علیهی اولان مهمات حربیه بی تدارک ایچون معاونت مایهده بولمختده ارباب اقتدار اوزیریه لازمدر . .

ابدی لان مکتبلردن متتدر ارکان حرب یتشدیرلمش اولدینی حالد بعض خصوصده بزده آنلر قدر مکمل معلومتی ضابط یتشه مامش اولدیفندن کرک حربیه وکرکسه بشریه مکتبلرینه اورولادن معلم جلب ایدیلدی ایشدیلور . آیت کریمده قوت عام اولدیفندن اعدائی تهریب ایچون هردرلو و ساقطه مراجعت ایدرک مقدمات حربیه بی تیه احکام شرعیه اقتضاسندن در . خندق وقعه سنده اعدای دین طرفندن مدینه منوره محاصره ایدیلدی زمان اردوی رسالتیناهنک ظفر وموفقیقتدن اندیشه حاصل اولمش و دشمن اردوسنک کثرت وقوتنه قارشو بری طرفده اسباب و سواط مایهه غیر کافی کورلمش ایدی ؛ آنک اوزیریه اساساً فارسی مملکتدن ایکن دین اسلام ایله مشرف اولان سلمان فارسی حضر تلرینه بوخصوصده نه کجی تدبیر اتخاذ ایدلمی لازمکه جکنه دائر مراجعت وقوعبولدی مشارالیه حضر تلری فارسی مملکتنده کورمش اولدینی بر تدبیری تعریف ایتدیلر . و تعریفلری وجهله مدینه منوره نیک اطرافنه خندق قازدیلر . و بوسایهده اهل اسلامی تعرض اعدادن قورتاردیلر . سلمان فارسی حضر تلری اولاد عربدن اولیوب عجم مملکتندن اولدینی حالد فن حربیه وقوفی اولدیفندن حربیه متعلق خصوصده رأی ترجیح اولندی . و حضرت پیغمبر (وسلمان من آلی) بیوره رق مشاز الیهی اهل بیت عسانینه ادخال ایتشددر . بوکون بزده مکاتب حربیه و بحریه نیک ایلر ولسنه و مکتبلی ضابطلره احتیاج ولزوم واردر . حربیه متعلق خصوصده هب آنلرک رأینه مراجعت ایدلمی و آنلرک احتیادیه عمل اولمختددر . احوال حاضرینی کوزله برخلایه ایدرسک جهادک ماتوقف علیهی یاره اولدینی و دشمنی تهریب ایچون حاضرالیه جمع قوت دخی یاردن عبارت بولندینی اظها ایدر انکلازه ، المانیه ، فرانسه کجی بویک حکومتلرک بهرنده ایکشر اوجرمیون ایرا قیمتنده متعدد حرب کیملری واردروکوندن کونه موده سی دکشمکده اولان طوبلر تفککر واردرکه

بوکون جهاد ایتک آنه بنوب قلیجی چکوب کوری کوریه یورومسک ایله قابل اولماز . زبرا بیک کشیک برطابوری برطوب وحو و بریشان ایدر . جناب حق قرآن کریمند (واعذوا لهم مالاً تطعم من قوة ومن رباط الخیل ترهبون به عدو الله) بیوره شددر بولفظم جلیلد اعدائی تهریب ایچون قوت و ربطاخیلدن بقدر الاستطاعه حاضر ایتمکلکمز امر اولنیور قوتک عام اوله رق ذکر ایدلمی دشمنک قوتی هر نه ایسه آنک فوقنده و یامتسای برقوت تدارک ایدلمی لزومنه دلالت ایتمکده در عصر مزده دشمنلر مزک قوتی کور بیوروز آنلرک فوشنده و یامساری برقوت البه ایدرسک آنلری تهریب ایتمش اولوروز . و تعرضلرندن مصون قالوروز . بوده اهل اسلامک یالکز بدناخدمت ایتلریله تالانی ایدیله میوب مطلقاً مالاً معاونته متوقفدر ؛ بناً علیه حکومتز . مهمات حربیه نیک آتام واکلی ایچون براعهه جمنه قیام ایدر ایسه ذی حال اولنلرک اوزیریه وهرکسه قدر نجه اشتراک ایتلری شرعاً لازمدر .

برده جهادک ماتوقف علیهی فن حربی بیلمکدر فن حرب بر علمدرکه خلقت آدمدن بری کوندن کونه تکمیل ایدرک بوعصرده واصل اولمش اولدینی حد ترقی انسانی حیرتدبراقه جق بدرجهیه کلمش و بیدر بی ترقی ایتک اوزرهدر .

آوروپا حکومتلرنده بونفک تحصیلی ایچون کشاک

محاربہ قورشونی کلاہی نیمور کی یاغیر بیور بر
نفر عسکر ساعت اون چوال فشک صرف ایدیور بیلور سکز
کہ عرفشک نہیہ مال اولور ہلہ مترابوز دیدکاری طوب
دقیقہ مدہ ایکوز الی مری صرف ایدیور بوزل بارہ ایلہ
وجہ د بولور وبوزلک بارہ سی کیم تدارک ایدہ جک
طبیعی در کہ حکومت تدارک ایدہ جک فقط بر حکومت
اھالیسی و تبہ سی فقرا از لور سہ اولہ حکومت
بیت المایسدہ فقیر اولور زیرا حکومت اھالیہ تابعدر
اھالی زراعت صنایع تجارتی ترقی ایدیور ملی جالبہ ملی
زنکین اولمیدہ ہر کس ثروتی نسبتندہ حکومتہ اعشار
ویر کو اغانہ ویر ملی بو صورتلہ بیت المالدہ ثروت آرتہرق
مہمات حربیہ تدارک اولغاید رتہ کیم اوروبا اھالیسی بویولہ
زنکین اولمشلردہ حکومتلری مکمل مہمات حربیہ نازل
اولشدہ . شو حالہ اشبو نظام جلدہ کی قوی احضار ایتک
اھالیمزک زنکین اولسنہ اراضیلر میز اعمار ایلسنا باغ
زیستونک و اشجار ساثرہ بشدیر منہ و شرکتلر تشکیل
ایدرک فابریقہ ایشلہ تم سنہ و اورویان کلان درلودرلو
اموال و اشیائی کندی ملکہ زدہ وطنزدہ احضار
ایدوب اورویاہ رقابت ایتسنہ و الحاصل جالبہ شوب حاصلدن
بارہ قازانسنہ متوقف قالیدور عجبا تعداد ایتدیکمز وجہلہ
چالشمنی تجارت ایتک اوروبا اھالیسی کی نفسک عیالک
نفسہندن فضلہ اولہرق زنکین اولمق شرعاً جائیدر
؛ جوازندہ شہہ یوقدر فقط حال حاضر ایجابجہ و آاسرد
ایتدیکمز مقدمانہ نظراً واجیدر [*]

بزدہ تجارت صنایع زراعتک شمدیہ قدر ترقی
ایتماسی شکل حکومتزک بر حال مقبولیتدہ اولمامسندن نشأت
ایدیور دی بوندن الی سنہ اولوری زنکینلردن جریمہ و سالیانہ
آنزوری برکسہ نک بر قاج غروشی بوانور سہ دانہ جقارہ
مز تجارت ابدہ مز کم ایتک مجبور اولور دی ہر کس شدہ بردہ
یکی اولوب انواع مظالمی اجرا ایدر دی سلطان مجید دورندن
صکرہ تنظیمات خیرینک اعلانی متعاقب اولہ کی حال بردرجہ
زائل اولہرق اھالی زراعتہ تجارتہ تمایل کوسزدی و بونک
کالی طقسان اوچ تاریخنجدہ باش کوستر جک ایدی نہ چارہ کہ
دور حیدری بورتقیاتہ بالکیم مانع اولدی حکومت مامورلرندہ
عدالت یوقدی رشوت المذقمہ این کورمز لری ایدی بر معدن
ویا خود شمدی و غیر امتیازی بارہ سز ویرمز لری ایدی .
جمعیتلر منوع و شرکتلر تشکیل ایدیلہ مز ایدی بو حال ایلہ
تجارت دمنت زراعت فصل ترقی ایدر حمد اولسون بومانلر
شمدی زائل اولدی ہر کس کندی حربیتہ مالکدر کرک شرکت
تشکیلہ و کرکسہ امتیاز اخذینہ کسہ منامت ایدہ مز ایشتہ
حکومتزک حال حاضر مشروطیتی قواعد عدل و انسانیہ
موافق و ملک و ملکت تعرض اعدادن محافظہ سیچون
سرایت سربست چالبشمعہ مساعد اولدی بی جہتلہ شرع
شریفہ موافق رقومشولریمز بولان حکومات اجنبینک
تقدیر لر سنہ لایقدر بنا علیہ مشروطیت حکومتی محافظہ
ایتک جہلہ نک اوزرینہ لازمدر

بو کونکی در سہ زدہ صنعتک تجارتک زراعتک فضائی
و مشروطیتی حتمدہ آیت قرآنیہ و احادیث شریفہ و کلام

[۱] بونک قبا ی منطقی ایلہ اثباتی شو وجہلہ در . اھالیمزک
بزلہ محاربہ ایتک احمالی اولان دولتر اھالی می ثللو زراعت
تجارت صنعت کی منابع ثروتی ترقی ایتدیرملری ہیئت عمومیہ
مزہ واجیدر . زیرا حرب ایچون دشمن قوتہ ممال ویا آدن
فشلہ بر قوت تدارک ایتک ذکر اولسان ایت کریمہ موجبہ
دولتن اوزرینہ راجیدر . دولتیمز بوقوت تدارک ایتیبی . بت
المالزک ایتلر کی کی زنکین اولسنہ متوقندر . بیت المالک ایتلر کی
کی زنکین اولمی ادا ایتک آت لک اھالیسی کی زنکین اولسنہ
متوقندر . بو جہلہ اثباتی (ہر بر حکومتک درجہ مائیہ ی

کبردن بحث اولنه چتدر

کسبک اداره تعیش مقدار ی هر فردده واجب و فضله سنک
مباح اولدیفی احکام شرعیه اقتضاسندندر (وما خلقت الجن
والانس الا ليعبدون) نظام جلیلیله مکلف اولدیزمه عبادت
قوت تطبقه اولاد و عیالک اداره تعیشنه و تعرض اعدادن
مصرفیهته متوقف اولدیفندن کسبک بودرجه سنک واجب
اولدیفنه عامه اهل علم متفقدر فقط کبر و تقاضا ندری
و غل غشدن بری اوله رق حلالسندن کسب ایدن کسه لر
هر قدر لزومندن فضله اوله رق زنکین اولمش اولسه لر
بیله ینه شرعاً ممدوح و مقبولدر حتی عشره مبشره نیک
اکثری اهل ثروت و ارباب تجارندن ایدلر عبد الرحمن
بن عوف حضرت تبری اولوقتک ملیونری و حضرت عثمان
یا لکرباشنه براردونی تجهیز ایده بیله چک قدر زنکین ایدی
اغیای شاکرینک مدح و ثنایی حقدده نقد آمار و اخبار
وارد حتی اغنیای شاکرینک فقراء صابریندن افضلیتیهده
قال اولازل و اردر . سنک نفعی عام فقرک نفعی
فقرک نفسنه منحصردر همده فقرک ممدوحیتی
صبر ایله مشروطدر دوچار ضرورت اولازندن
شوزمانده صبر شروع اوزره بوانسارلرپک اوزدر . یکنیز
تعیشدن فضله بیله اولسه کسبی صنعتی تجاری ترقی ایدر . سنک
افضلیتندن بحث ایدیزرنز حالبوکه دنیا نیک مدهومی حقدده
برچوق اخبار و احادیث شریفه وارد انسان دنیا بیله میل
و محبت ایتامی دنیا بی ترک ایتل آخرتی معمور ایل
بوکانه دیه چکن اوت بوده طوعریدر دنیا بیله محبت جائز
دکدر فقط دنیا ده چالشمق وزنکین اولمق حقددهده
برچوق آثار و اخبار وارد شو حالده یزلیری توفیق ایدم
دنیا انسانی المهدن غافل قیلان شیدر یوقسه التون ، کوش ،
متاع ، ثروت دکدر « الدنيا ما الهالك عن مولاك » برانسان
المهدن غافل اولمالی

مالک زکاتی ویرمی ، حجه کیملی ، حرام اولان شیلری
ایشلمه می ، اولوقت ترک دنیا ایتش و دنیا بیله میل و محبت
ایتماش اولور . هر قدر کایتلو ثروتده نازل اولمش بولسه
مادامکه جناب حقدن غافل دکدر ترک دنیا ایتش اولور .
اما جناب حقدن اسرینی طوقنر نهیندن صاقتمزه فقیر بیله
اولسه دنیا بیله میل و محبت ایتش اولور . والحاصل ترک
دنیا دیمک الماهی اونو عمقدر . منهنمک دنیا دیمک الماهی
اونونان کسه دیمکدر حضرت مولانا برقطعه نده بیوررکه
جست دنیا از خدا غافل بدن
نی فاش و فقره و فرزند و زن
آب اندر در کشتی پستی است
آب در کشتی هلاک کشتی است

یعنی دنیا انسانی المهدن غافل قیلان شیدر یوقسه متاع
التون کموش اولاد و عیال کوله جاری حدمه حشمه دکدر
چونکه عالم بشریت ایچون آرایش زیب و زینت و اموال
و قدرت برکی التده کی صوکیدر صو نقدر چوق
ارلورسه اوقدر کینک سرعت یرتی تأمین ایدوب کیمیه ظهیر
ارلیدنی کی مال و ثروتده نقدر چوق ایلورسه اوقدر انسانه
ظهیر اولور فقط صو کینک ایجه کر دیکنده سب هلاکی
اولدیفی کی دنیا ده انسانک نابیه کیرده وجدانی ناموسنی
دین و حیاتی سوء اعمال ایدرسه اولوقت مذموم اولور
(قال الله تعالی رجال لانهم هم تجارة ولا یجمع عن ذکر الله
وانام الصلوة و ایتاء الزکوة یخافون یوما تنزل فیها القلوب
والابصار) کسب و تجارتک شرعیتی حقدده کی ایت قرآنیه
قال الله تعالی فی کتابه المبین) و جمعنا لکم فیها معایش قلیلا
ما تشکرون) و قال الله تعالی (ایس علیکم جناح ان تبغوا فضلا
من ربکم) و قال الله تعالی (فانشر وافی الارض واتبغوا من فضل
الله) ایشته جناب حق کسب و تجارتنی فضل الله تعبیر بیله تایش
بیور بیور و قال علیه السلام التاجر الصدوق
یحشر یوم القیمة مع الصدیقین و الشهداء یعنی تجارتند
خیانت ایتیوب صداقته و استقامته تجارت ایدن کسه
یوم قیامته صدیقین و شهداء ایله حشر اولور و قال علیه

منحصردر دیگر و تسلیرده ترك ایدمك لازم دكلدر .
جناب حق (ووجدك عائلا فاغنى) نظام جلیلیه
حضرت پینمبرك حضرت خدیجهك مالیه زنگین اولدیغنی
خیر و بریور چونكه حضرت پینمبر حضرت خدیجهك
مالیه مضاربه عقدایدرك شاه، تجارت ایچون کیتمش ایدی
اولتا ریخده یکر می بش باشنده بولنیورلردی حضرت پینمبر
آدن بشقه ینه تجارت ایچون سفر ایتمشدر .

پینمبران عظام حضرتانك مربی برصنعتله مشغول
ایدی بوندی مقصد هم صنایعك مدوح و مقبول اولدیغنی
امولریه کوسرتك و همده بیت مال مسامینك صوك درجه
واجب الحایه اولدیغنی بلدیرمكدر مثلا حضرت داودك
درع صنعتیه و ساجانك ذنبیل اورمك ايله اشتغال
و تعیشلری بیت المالدن تعیش ایلریك غیر مشروع اولسندن
دكلدر بر خلیفه بیت المالدن كفاف مقداری معاش ایل بیلور
فقط مشار الیها حضرتلری بیت المال مسامینك صوك درجه
واجب الحفظ و الحایه اولدیغنی و ادنی در جاده بر اسراف
وقوعی بیه غیر جائز بولندیغنی اكلامق ایچوندر انبیاء
كرامدن حضرت ابراهیمك ناز و زكریا و نوحك تجارت
و حضرت آدمك زراع و حائللك و صالحك نساج و ختاف
اولدیغنی مرویدر (وقل علیه السلام لواتجیر اهل الجنة
لا تجروا فی البز) (وقل علیه السلام علیكم بالزینان اباكم
ابراهیم علیه السلام كان نازا) پیغمبر من اكر اهل جنت
تجارت ایتك لازم كلسه بز خنده تجارت ایدرلردی و حضرت
ابراهیم ناز ایددی بیور مشرل (وروی هشام بن عروه عن
ابیہ عن عائشه رضی الله عنها انها قلت كان ساجان بن داود
عابه السلام یخطب الناس علی المنبر و ان فی یده سطوا
یمل به لثقه از بضع ما یعمل فاذا فرغ ناوله انسانا و قال
اذهب بهو بوعه) یعنی حضرت عایشه بن مرویدرك حضرت
ساجانك منبره چقبوب ناسه خطبه ایراد ایتدیكی زماند هم خطبه
ایراد ایدر و همده الله پردی آنكه سبت قه و سائر شیلر
اعمال ایدرك خطبه دن فارغ اولدقند صكره بر یسنه و پرور

السلام (علیكم) بالتجارة فان فيها تسعة اعشار الرزق) یعنی
سز تجارتیه ملازمت و انهمك ایدیك زبرا رزقك اونده
طوقوزی تجارت ددر و قال علیه السلام (الاسواق و اولاد الله
من اناها احاب منها) یعنی چار شولر جناب حنك سفره سی
کیدر هر كیمكه چار شوده بولنور سه جناب حنك
سفره سنده حاضر بولمش كی آدن مستفید از لور (برسانی
اسكنت من ذری بواذ غیر ذی ذرع عندك المكرم) نظام
جلیلك تفسیرینده فیض الدین رازی بیورركه حضرت
ابراهیمك دعای دین و دنیایی جامعدر دین جهتی معلومدر
اما دنیا جهتی بویه قابل زراعت اولمان بر شده اسكان
ایدلمی حنكدی دعای تجارت سببیه معاشانك كندولرینه
نقل ایدلسنه ناسد: میلان حاصل اولمق و بوسیه ايله
معیشتلری توسع و حوائج ضروریه نری تكذراتك ایچوندر
وازلزتهم من الثمرات دعا سندن مصدیه تجارت سببیه
ثمراتك كندولره ایصال ایدلمی اولمق متمددر فی الحقیقه
حضرت ابراهیم قابل زراعت اولمان بر وادیده اسكان
ایدلسیه اولادلری هپ تاجر اولمشدر چونكه قریش
قبیله سی حضرت ابراهیم اولادنددر قبیله سی بر او بچرا
تجارت ايله مشغول ایدیلر قریش قبیله سی استیذبالله
(رحله الشتاء و النصف) نظام جایی مقتضاه منجه قیام موسمی
شام تجارتیه کیدرلردی حتی بركون جمعه نمازنده ایكن
قافلهك كلدیكی اصحاب كرام استخبار ایتدیكند. جهلی سی
قافله به قارشو کیدرك حضرت پیغمبری مبرد بالكر
بر اقدقلرندن جمعه كوئی اذانن صكره سبع و شرارك ترك
ایدیلوب خطبه و نماز ایچون سهی ایدلمی حنكده (واذا
نودی للصلاة من يوم الجمعة فاسموا الذی ذكر اسم و ذروا البيع)
آیت کریمه سی نازل اولمشدر جمعه نمازندن صكره ینه
كدب و تجارتله مشغول اولمق ایچون شدو آیت کریمه نازل
اولمشدر (فاذا قضیت الصلوة فانتشروا فی الارض و ابتغوا
من فضل الله) شو حاده البش و پریش و تجارتك تركی جمعه
اذانسندن صكره نماز قیامجه به قدر اولان بر زمانه

صاندر ایدی حضرت سلیمانک خطبه ایراد ایدر کن بیه صنعت ایشلمه سی احتیاجندن اولیوب ناسی صنعت و کسبه تشویق ایچوندر یعنی انسان بقدر الامکان بوش قالمیوب چالشمیلدر قادیلرک چیقرقلری و آلت غزللری حقنده بعض اخبار مرویدر. تبرکاً ذکر ایدم فی الحدیث (لعم لهو المؤمنة مغزلها) یعنی بر قادیلرک چیقرغی نه کوزل بر آلت لهودر قادیلر چیقرق صداسیه ملتذ ایلیدرلر و فی الحدیث صریر مغزل المرأة یعد التکبیر فی سبیل الله والتکبیر فی سبیل الله اقل فی المیزان) یعنی قادیلرک چیقرق یقترینک ایکلتیسی فی سبیل الله تکبیر عد اولور فی سبیل الله تکبیر ایسه میزانده اک غیر کلان شیدر و فی الحدیث (المغزل فی المرأة الصالحة کالرح فی ید الغازی المرید به وجه الله تعالی) یعنی بر صالحه قادیلرک النده کی آلت غزل لوجه الله غزا ایدن کسه نك النده کی روح کیدر .

ای جماعت مسلمین کور بیور میسکز بر کسه بر صنعت ایلر سه آنک استفاده سی یالکز اول صنعتدن قزاندینی آتیجه یه منحصر قالمیور آیروجه ثوابده نائل اولیور قادیلرک بر البسه ایله اشتغالی یالکز مغزله منحصر قاله مز بلکه فی زماننا ایپلک استحصالی فابریقه لو واسطه سیله ده اوجوز و الیرشلی اوله جغندن قادیلر احوال خصوصیه لرینه مناسب بشقه بر صنعتله اشتغال ایتلیدرلر .

بعض دولت دوشکنی زاده کانلر واردر که کنیدیلرینی اهالی یه افندی ویک اوله رق طانتدرمش اولدقلرندن و بالالرندن موروث اموالارینی بتورمش بولندقلرندن ناسدن عارلنهرق اللرندن کله جک بر صنعتی اجرادن احتراز ایدر و پریشان بر حالده یاشارلر و دائماً نظرلرینی حکومت مأموریتیه عطف ایدرلر و اغنام مأموریتی کی موقت مأموریتلر آچیلدیغنده حکومتیه تهاجم ایدرلر ایشته بولرک حالنه طوغریسی تأسف اولور ابراهیم ادهم حضرتلری اولیای اللهدن بر ذات ابدی اوموزینه آلوده تعیش ایچون اودون کسوب کتورمه کتدیکی وقت بعضیلری بومذلتی ایچون

اختیار ایدیورسیکز دیه صور دقلرنده اولاد و عیالک تعیشی ایچون کسب ایتک، مذلت دکل بالعکس شرف و مزیتدر بیورمش دیکر بر درنده بیان ایدم جکمز وجهله جناب حق (یا ایها الناس انا خلقناکم من ذکر و اثنی و جعلناکم شعو بلو قبائل لئلا تعرفوا ان اکرمکم عند الله اتقاکم) بیورمشدر حسب نسب ایله فخر ایدماز تقوی ایله فخر ایدیلور متقی اولان کسه بر صنعت و تجارتله مشغول اولوب اولاد و عیالنی حلال کسبندن اعاشه ایتلیدر حلالدن پاره قازانوب دولته اعشار ویرکو و یروب دولتک مضایقه سنی تهوین و مهمات جریبه ایچون معاونتده بولنهرق اسلامیه خدمت ایتلیدر یوقسه کوزنی حکومت مأموریتیه دیکوب معیشتی بیت المالدن آله جنی معاشه حصر ایتلیدر بر کون رسول اکرمه بر کسه کلوب برشی طلب ایتدی رسول الله سنک خانه کده هیچ برشی یوقیدر که تسئل ایدیورسک بیور دیغنده خانه مده برشله واردر که اوزرنده یاتار و اوطوریرز و بر چاناق واردر که آندیر ایچر باشمزی ییقارز بولردن بشقه برشیئم یوقدر دیدی رسول اکرم بولری کتورمک اوزره فرمان بیور دیلر اول کسه بوا یکی شیئی کتوردی رسول اکرم اوراده بولری صانوب بر مقدار آتیه سنی لاجل المعیشه کندوسنه و یروب بر مقدار آتیه سیله ده بر بالطه آلدیروب کنندی ید سعادت لریله اکبر صاب طاقوب آل بونکله احتطاب ایت سات اون بش کون احتطاب ایدوب ساتدی اولکی بیع اولسان حاجنک بش مثلی پاره قازاندی بر قسمنه ذخیره آلوب بر قسمنده حاجت المش ایدی پیغمبر مز کندوسنه بیوردیکه (الیس هذا خیراً لک من ان تجئی یوالقیمه و مسئلتک فی وجهک نکته سوداء لایمحوها الا النار) یعنی نارک غیری بر شیئک محو ایدمیه جکی یوز کده بر قاره نکمه که اول نکمه تسئل ایلدیکنک شیدر یارین یوم قیامتده یوز کده بویله سیاه نکمه ایله کلمکدن ایسه چالشمق و کسب ایتک سنک ایچون خیرلو دکلیدر البته خیرلوردر .

قیامت قویسہ و او صرہ دہ بریکزک الدہہ برخر ما فدان یولسہ
اگر یردن قالمسزین اول فدان غرس ایتمکہ مقتدر
اولورسہ همان غرس یلسون یعنی انسان اناج یتشدیرمک
ایچسون اول قدر انهماک ایتلدیرکہ هیچ وقت فوت
ایتمکسزین غرسہ دوام اتملی و میوہ سنہ یتشہہ میجکی
ہانہ سیلہ واز یکجہ ملیدر زرا کندیسہ میوہ سنہ یتشہہ -
مرزہ اولادی یتشیر ویاخود مات اسلامیہ آندن
استفادہ ایدر .

بعض صنعتکار کراہتی حقندہ علمادن روایت وارسہ دہ
بولرک متضمن اولدینی علت و اسبابدن طولایدر یوقہ
استعمالی حرام اولان شیلری اعمالدن بشقہ نہ قدر
صنعت وارسہ جملہ سی سیاندر مثلاً شراب استحضار
ایتمک حرام ایسہ دہ شراچی یہ و میخانہ جی یہ اوزوم
صائق جائزدر حجاملق کنسابق دباغلق کبی بسلسلکہ
اختلاطی موجب اولہ جق صنعتکار کراہتی علیتہ قائمدر
یعنی نظافتہ دقت ایدلرسہ کراہتی وارد فقط اول
صنعتی ایشامککہ برابر نظافتہ دقت ایدیلرسہ مکروہ
دکلدر کفن بیع ایتمک کراہتہ قائل اولانلر مقام
تلمیدہ ہرکسک موتہ انتظار ایتمہی لازمکہ جکفی
بیان ایدیورلر اوت تجارتنی صرف کفن بیعنہ حصر
ایدرسہ بو جہت وارد خاطر اولور فقط ہر جنس متاع
تجارتیہ مشغول اولان برکسہ کفن دہ بیع ایدہیلور
و کراہتیدہ یوقدرنتہ کیم صرف غسلالقلہ مشغول اولایوب
امامت خطابت عقد نکاح کبی برچوق وظیفہ ایہ ممکن
اولان بر امام غسلقدن استفادہ سی اولسہ بیلہ موت
مسلمینہ انتظاری عات کوسرتیلرک وظیفہ سنک کراہتہ
قائل اولقی جائز ایلماز ایشہ شو تفضیلاندن اکلاشلدیکہ
صنعتلرک جملہ سی مساویدر بناء تلیہ عرف بلدہ جہ بعض
صناعلک مال غیر مسلمہ یہ مخصوص اولمسلیہ اہل
اسلامک اول صنعتی ترک اجمعی جائز ایلماز بزم باشمز
شریعتہ باغلیدر عرفک بوکبی شیدہ تأثیری اولہماز

(عن ثابت البنانی رضی اللہ تعالیٰ عنہ انہ قال بلغنی
ان العافیۃ عشرۃ اجزاء تسعۃ فی السکوت وواحدۃ فی
الفرار عن الناس والعبادۃ عشرۃ اجزاء تسعۃ فی طلب
المعشہ وواحدۃ فی العبادۃ) یعنی غایت اون جزدر بونک
طقوزی سکوتدہ و بریسی ناسدن تباعد ایتمکدہ در
فی الحقیقہ کلامک کومش ایسہ سکونک التون اولسون
درلر وعبادت اون جزدر طقوزی طلب معیشتہ وبریسی
عبادتدہ در دیک انسان طلب معیشتہ مشغول اولدیکہ
عبادتہ مشغول اولماز اولور .

(وروی عن ابن مبارک انہ قال من ترک السوق
ذہبت مروئۃ وساء خلقہ وعن ابراہیم بن یوسف رحمہ
اللہ قال لخمدين سلمۃ غلبک بالسوق فانه اعز لصاحبہ)
یعنی چارشونی ترک ایدن کسہ نک مروتی کیدر و اخلاق
کوتولہ شیر چارشونی ترکدن مقصد تجارتی ترک دیکلدر
ابراہیم بن یوسف رحمہ اللہ محمد بن سلمہ یہ بیوردیلرکہ
سن چارشویہ ملازمت و دوام ایلہ زرا چارشویہ دوام
ایدوب تجارت ایدنلر زیادہ سیلہ عزیز اولورلر .

(وعن عمر بن الخطاب رضی اللہ عنہ انہ قال یا معشر
القرءاء ارفعوا رؤسکم واتجروا فقد وضح الطريق ولا
تکونوا عیالاً علی الناس) یعنی ای جماعت فقراباشکزی قالدیرک
تجارت ایدک یول واضحدر ناس اوزرینہ عیال اولیکیز
ایشتہ تجارت و صنعت حقندہ کی احادیث شریفہ وقول
اصحاب و علمایی کوریکز سزہ زراعتک اجمعی حقندہ ایکی
حدیث وار آتی سویلہ جکم) (عن جابر رضی اللہ عنہ
ان ابی بنی صلی اللہ علیہ وسلم قال من غرس غرساً اوزرع
زرعاً فاکل منہ انسان اودابۃ او طیر اوسبع فہو لہ صدقہ)
یعنی برکسہ بر اناج دیکر ویاخود اکین اگر دہ آندن بر
انسان ویا حیوانات اکل ایدرسہ غارس و زراعت ایچسزین
صدقہ اولور) (وعن انس ابن مالک رضی اللہ عنہ عن
النبی علیہ السلام انہ قال لو قامت القيامة وفي يداي حذکم
فسيطة فان استطاع ان لا يتوم حتى يفرسها فليفعل) یعنی